



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR. 410.022.01.2021

P/21/006

Pani
Elżbieta Burtan
Wójt Gminy Zabierzów
ul. Rynek 1
32-080 Zabierzów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/006 – Finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Zabierzów, ul. Rynek 1, 32-080 Zabierzów (<i>Gmina</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Elżbieta Burtan, Wójt Gminy Zabierzów, od 12 listopada 2006 r. (<i>Wójt Gminy</i>).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie przez j.s.t. warunków realizacji zadań oświatowych.2. Finansowanie zadań oświatowych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Monika Różańska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/98/2021 z 31 sierpnia 2021 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200; ze zm., dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2017-2021 (do 30 września) Gmina zapewniła właściwe warunki do realizacji zadań oświatowych oraz ich finansowanie.

Gmina wywiązywała się z obowiązku określonego w art. 11 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe³, przedkładając terminowo organowi stanowiącemu informacje o stanie oświaty na jej terenie. Gmina w pełni realizowała obowiązkowe zadania oświatowe oraz prowadziła poradnię psychologiczno-pedagogiczną. Dodatkowo realizowała ponadobowiązkowe zadania związane z rozwojem dzieci i młodzieży (m.in. dodatkowe godziny języka obcego, dodatkowe zajęcia na basenie) finansowane ze środków własnych Gminy. Opieką przedszkolną objęto wszystkie chętne dzieci zarówno w placówkach samorządowych, jak i jednostkach niepublicznych.

Gmina rzetelnie i zgodnie z przepisami gospodarowała środkami na zadania oświatowe. Obsługę finansowo-księgową placówek oświatowych oraz część zadań w zakresie oświaty prowadziła powołana w tym celu jednostka organizacyjna – Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjnych Szkół (GZEAS). W uchwałach budżetowych na poszczególne lata prawidłowo planowano dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w wysokościach wynikających z informacji otrzymanych od ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Gmina przeznaczała na realizację zadań oświatowych wszystkie środki otrzymywane z budżetu państwa oraz angażowała corocznie środki własne. W budżecie Gminy zapewniono środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli w wymaganej wysokości, a w sprawozdaniach budżetowych prawidłowo wykazywano dane wynikające z ewidencji księgowej.

Gmina wykorzystwała skontrolowane dotacje otrzymane z budżetu państwa zgodnie z przeznaczeniem, zwracając terminowo niewykorzystane środki. W celu poprawy warunków realizacji zadań oświatowych korzystała ze środków pochodzących z funduszy europejskich oraz środków z innych źródeł (fundacji, podmiotów gospodarczych), co NIK ocenia jako działania gospodarne.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zm., dalej: *Prawo oświatowe*.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowe kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez Gminę warunków realizacji zadań oświatowych

Opis stanu
faktycznego

1.1. W Gminie nie skorzystano z możliwości powołania rady oświatowej, wynikającej z art. 78 ust. 1 Prawa oświatowego.

(akta kontroli str. 11)

Wójt Gminy wyjaśniła, że w Gminie *nie została powołana rada oświatowa ponieważ nie było takiej inicjatywy. Uchwałą z 22 listopada 2018 r.⁴ powołano stałe komisje do realizacji określonych zadań, w tym Komisję Edukacji, Zdrowia i Opieki Społecznej. W posiedzeniach Komisji w zależności od omawianych tematów uczestniczyła dyrektor GZEAS oraz dyrektorzy szkół, na bieżąco analizując potrzeby i sprawy oświatowe. Komisja organizowała również spotkania bezpośrednio na terenie szkół, na których omawiane były sprawy związane z potrzebami placówek oświatowych. Z uwagi na fakt, iż kompetencje i zakres działania rady oświatowej byłyby zbliżone do działającej już Komisji Edukacji nigdy nie było wniosków o utworzenie Rady Oświatowej w Gminie.*

(akta kontroli str. 12-13)

1.2. Wójt corocznie terminowo przekazywała informację o stanie realizacji zadań oświatowych za poprzedni rok szkolny Radzie Gminy Zabierzów (do 31 października).

(akta kontroli str. 19-20, 402)

1.3. Gmina do 31 sierpnia 2017 r. prowadziła dziesięć szkół i placówek oświatowych, w tym gimnazjum. Po reformie struktury szkolnictwa od 1 września 2017 r. Gmina prowadziła dziewięć jednostek, tj.: sześć szkół podstawowych, dwa zespoły szkolno-przedszkolne, poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

(akta kontroli str. 21-22)

1.4. Gmina realizowała dodatkowe zadanie oświatowe, tj. prowadzenie poradni psychologiczno-pedagogicznej w Zabierzowie. Zadanie to powierzono Gminie na mocy porozumienia z 28 czerwca 2006 r. w sprawie powierzenia sprawowania opieki psychologiczno-pedagogicznej nad dziećmi i uczniami zamieszkałymi i pobierającymi naukę na terenie Gminy Zabierzów, Czernichów oraz Liszki, zawartego pomiędzy Powiatem Krakowskim a Gminą Zabierzów⁵. Ponieważ terenem działania poradni objęto gminy Czernichów i Liszki⁶, gminy te podpisywały z gminą Zabierzów coroczne porozumienia międzygminne w zakresie realizacji zadania przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną w Zabierzowie.

(akta kontroli str. 23-40, 402)

1.5. W latach 2017-2020 Gmina była organem rejestrującym dla 15 jednostek, tj.: szkoła podstawowa publiczna (1), szkoła podstawowa niepubliczna (3), przedszkole niepubliczne (10), punkt przedszkolny (1). Od 1 czerwca 2021 r. wpisano do ewidencji kolejne nowo utworzone niepubliczne przedszkole.

(akta kontroli str. 65-66)

⁴ Uchwała Nr I/3/2018 Rady Gminy z dnia 22 listopada 2018 r. w sprawie powołania stałych komisji Rady Gminy Zabierzów, ustalenia przedmiotu działania i składu osobowego.

⁵ Znak Nr ORB.II.0118/4/06.

⁶ Uchwała nr XLII/256/2002 Rady Powiatu w Krakowie z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie określenia terenu działania poradni psychologiczno-pedagogicznych w Powiecie Krakowskim.

1.6. W latach 2017-2021 do szkół, dla których Gmina była organem prowadzącym, uczęszczało średnio po 2 tys. uczniów. W 2017 r. kształciło się łącznie 2033,2 uczniów⁷, w tym 1452,5 uczniów szkoły podstawowej i 580,7 uczniów gimnazjum. W ostatnim roku funkcjonowania oddziałów gimnazjalnych (2019 r.) ogółem kształciło się 2119,4 uczniów, w tym 1895,4 uczniów szkoły podstawowej i 224 uczniów gimnazjum. W 2021 r. (na 30 września) w szkołach podstawowych kształciło się 2070 uczniów. Liczba oddziałów w szkołach oscylowała od 108 (2017 r.) do 114 (2021 r.). Średnia liczba uczniów przypadających na oddział kształtowała się na poziomie 20 uczniów w latach 2017-2019, 18 uczniów w latach 2020-2021.

(akta kontroli str. 363)

1.7. Liczba nauczycieli (w przeliczeniu na pełny etat) wzrosła z 227,7 (2017 r.) do 267,3 (2021 r.), tj. o 39,6. Nauczyciele dyplomowani stanowili od 71,6% w 2017 r. do 68,2% w 2021 r.; nauczyciele stażyści od 2% w 2017 r. do 3% w 2021 r. W latach 2017-2019 średnio na jednego nauczyciela przypadało 8,5 uczniów, a w latach 2020-2021 – 7,7.

(akta kontroli str. 364)

1.8. W roku szkolnym 2020/2021 w samorządowych szkołach brakowało nauczycieli na stanowisku nauczyciela współorganizującego kształcenie⁸. Wójt Gminy wyjaśniła, że: *powstały nowe kierunki na uczelniach wyższych np. Edukacja i terapia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. Mało nauczycieli miało takie kwalifikacje, a były one niezbędne aby zatrudnić nauczyciela współorganizującego dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na autyzm lub zespół Aspergera. Trudno też było znaleźć nauczyciela surdopedagoga lub tyflop pedagoga, jeśli w szkole pojawia się uczeń z tego typu orzeczeniem, gdyż nauczyciele nie chcieli podejmować zatrudnienia w małych szkołach na 2 godziny tygodniowo.*

(akta kontroli str. 67)

1.9. W latach 2017-2020 wzrosła o 56% liczba godzin dodatkowych zajęć edukacyjnych w szkołach prowadzonych przez Gminę. W 2017 r. średnia tygodniowa liczba godzin zajęć w roku wynosiła 768 i uczestniczyło w nich 1916 uczniów. W 2020 r. liczba godzin zajęć wyniosła 1201 i uczestniczyło w nich 3732 uczniów. Głównie były to godziny świetlicy szkolnej, przedmiotowych kółek zainteresowań, logopedii. Od 2019 r. Gmina dodatkowo wprowadziła w szkołach i sfinansowała z własnych środków drugi język obcy (niemiecki) dla klas VI.

(akta kontroli str. 366)

1.10. W rok szkolnym 2018/2019 egzamin ósmoklasisty zdawało 200 uczniów. Wyniki w przedziale 99%-50% uzyskało 153 uczniów (76,5%), 47 uczniów (23,5%) uzyskało wyniki poniżej 50%. W rok szkolnym 2019/2020 egzamin ósmoklasisty zdawało 196 uczniów. Wyniki w przedziale 99%-50% uzyskało 140 uczniów (71%), 56 uczniów (29%) uzyskało wyniki poniżej 50%. W roku szkolnym 2020/2021 egzamin zdawało 237 uczniów, w tym 196 uczniów (83%) uzyskało wyniki w przedziale 99%-50%, 41 uczniów (17%) uzyskało wyniki poniżej 50%. Żaden z uczniów nie osiągnął wyniku na poziomie 100%. Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2019/2020, w tym wyniki egzaminów ósmoklasistów zostały omówione przez p.o. dyrektora GZEAS na posiedzeniu Komisji Głównej Rady Gminy 19 października 2020 r. oraz na posiedzeniu Komisji Edukacji, Zdrowia i Opieki Społecznej 28 października 2020 r. Komisje nie złożyły wniosków dotyczących wyników egzaminów.

(akta kontroli str. 371-372)

⁷ Średnia liczba uczniów/wychowanków w roku kalendarzowym.

⁸ Kształcenie uczniów niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność związaną z zespołem Aspergera.

1.11. W latach 2017-2021 wśród uczniów szkół prowadzonych przez Gminę było 58 finalistów i 93 laureatów olimpiad naukowych. Najliczniejszą grupę stanowili laureaci: wychowania fizycznego i sportu (18 laureatów), j. angielskiego (17), historii (12), oraz matematyki i j. polskiego (po 10 laureatów).

(akta kontroli str. 68)

1.12. W okresie objętym kontrolą do Gminy wpłynęły dwie skargi, tj.:

- skarga z 30 sierpnia 2019 r. na dyrektora gminnej szkoły podstawowej na organizację dowozu uczniów na basen (wybór przewoźnika); skargę rozpatrzono w terminie i uznano za bezzasadną;
- skarga z 5 lutego 2019 r. na dyrektora GZEAS w związku z postępowaniem przetargowym na dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół. Skargę rozpatrywała Rada Gminy i uznała ją za bezzasadną. O niezatawieniu skargi w terminie skarżącego zawiadomiono zgodnie z art. 36 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego⁹.

(akta kontroli str. 17, 402)

1.13. Wójt Gminy poinformowała m.in., że:

- a) *dotatkowe obowiązki jakie zostały nałożone w zakresie zadań oświatowych (od 2017 r.), a na które nie zostały przekazane środki z budżetu państwa, to:*
- *zapewnienie miejsc w przedszkolu dzieciom w wieku od 3-6 lat - od września 2017 r. Gmina miała obowiązek objąć wychowaniem przedszkolnym wszystkie dzieci w wieku 3 do 6 lat (do tej pory obowiązkiem objęte były trzy roczniki dzieci przedszkolnych, a od września 2017 r. były to cztery roczniki). Na dzieci w wieku 3 do 5 lat była wypłacana Gminie dotacja z budżetu państwa w wysokości 1338 zł na dziecko na rok. Pozostałe koszty utrzymania dziecka w przedszkolu pokrywał samorząd - koszty w 2017 r. wyniosły odpowiednio: dziecko w przedszkolu 8 649,34 zł rocznie, dziecko w oddziale przedszkolnym w szkole 6959,16 zł rocznie;*
 - *koszty związane z reformą edukacji – koszty dostosowania szkół podstawowych do wymogów reformy, głównie związane z koniecznością rozbudowy istniejących budynków;*
 - *zapewnienie dowozu dzieciom niepełnosprawnym do przedszkoli – koszty trudne do oszacowania, ponieważ Gmina zapewnia dowóz zbiorowy;*
 - *dodatek za wychowawstwo – od września 2019 r. minimalna ustawowa kwota dodatku wynosiła 300 zł. Koszt podwyżki dla Gminy wyniósł około 200 tys. zł.*
- b) *powody zwiększania wydatków ponoszonych ze środków własnych j.s.t. na zadania oświatowe, to niedoszacowana subwencja oświatowa. Subwencja oświatowa nie pokrywała wszystkich wydatków przeznaczonych na oświatę w Gminie. Nie wliczając kosztów inwestycji, w każdym roku do subwencji oświatowej w ramach wydatków bieżących Gmina dopłacała od 38 do 43%. Reforma edukacji wprowadzona w latach 2017-2019 spowodowała konieczność ponownego dostosowania budynków szkół i ich wyposażenia do potrzeb szkół ośmioklasowych;*
- c) *w związku z pandemią COVID-19 szkoły z terenu Gminy otrzymały od administracji rządowej środki ochrony indywidualnej, termometry bezdotykowe oraz stacje do dezynfekcji rąk;*
- d) *nie wystąpiły przypadki zwalniania nauczycieli lub obniżenia pensum godzin nauczycieli w związku z pandemią COVID-19;*
- e) *w czasie nauki zdalnej w okresie pandemii Gmina monitorowała problem wyłączenia cyfrowego dzieci i młodzieży; przeprowadzała diagnozę potrzeb; pozyskała dofinansowanie z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa oraz z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego na ogółem 249,7 tys. zł. Środki z grantu*

⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.

pozwoliły na zakup pomocy dydaktycznych w postaci laptopów i tabletek oraz dostępu do internetu z przeznaczeniem dla szkół – najbardziej potrzebującym uczniom i nauczycielom, którzy nie posiadali sprzętu komputerowego;

- f) *przy realizacji zadań oświatowych nie występowały w Gminie problemy w zakresie organizacji nauki (np. brak nauczycieli lub sal lekcyjnych, konieczność prowadzenia lekcji jednocześnie dla różnych oddziałów wiekowych, łącznie prowadzone zajęcia z tego samego przedmiotu, brak nauczycieli kierunkowych, brak pracowników obsługi).*

(akta kontroli str. 14-16)

1.14. W latach 2017-2021 łącznie 192 dzieci¹⁰ nie zostało zakwalifikowanych w postępowaniu rekrutacyjnym do placówek wychowania przedszkolnego wskazanych przez rodziców jako priorytetowe. Wójt Gminy wskazała miejsca w innej placówce wychowania przedszkolnego dla wszystkich dzieci, które nie zostały zakwalifikowane w postępowaniu rekrutacyjnym. Rodzice otrzymali pisemną informację, w której wskazano miejsce w innej placówce. Ze 192 wyznaczonych miejsc skorzystało 84 dzieci (44%), reszta (108) zrezygnowała z zapisu.

Przed procesem rekrutacji Wójt Gminy ogłaszała konkurs dla niepublicznych przedszkoli na realizację zadania publicznego, w celu pozyskania dodatkowych miejsc, z uwagi na ich niewystarczającą liczbę w placówkach samorządowych. Łącznie w latach szkolnych 2017/2018-2021/2022 w Gminie zorganizowano 3975 miejsc w przedszkolach samorządowych, w tym 760 miejsc (19,1%) w przedszkolach niesamorządowych wybranych w trybie konkursowym. Kwota dotacji wypłacona z budżetu Gminy (od 2017 r. do 30 września 2021 r.) dla trzech placówek niesamorządowych wyniosła 6965,9 tys. zł.

Corocznie zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie udzielania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego¹¹ Wójt Gminy przekazała do kuratorium oświaty informację o zapewnieniu możliwości korzystania z wychowania przedszkolnego wszystkim dzieciom zamieszkałym na terenie Gminy oraz wypełnieniu obowiązku wynikającego z zapisów art. 31 ustawy Prawo Oświatowe.

(akta kontroli str. 70-80, 402)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina zapewniła warunki do organizacji obowiązkowych i ponadobowiązkowych zadań oświatowych. W latach 2017-2020 o 56% wzrosła liczba godzin dodatkowych zajęć edukacyjnych w szkołach prowadzonych przez Gminę. Opiekę przedszkolną zagwarantowano wszystkim chętnym dzieciom. Gmina terminowo przedkładała Radzie Gminy informacje o stanie oświaty.

¹⁰ 46 dzieci (2017/2018); 53 (2018/2019); 29 (2019/2020); 25 (2020/2021); 39 (2021/2022).

¹¹ Dz.U. z 2017 r., poz. 2425.

2. Finansowanie zadań oświatowych

Opis stanu faktycznego

2.1. W uchwałach budżetowych za lata 2017-2021 Gmina zaplanowała dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej (dalej: *subwencja oświatowa*) zgodnie z informacjami otrzymanymi w tym zakresie od ministra właściwego do spraw finansów publicznych, tj. odpowiednio: 24 233 tys. zł (2017 r.); 24 935,2 tys. zł (2018 r.); 27 304 tys. zł (2019 r.); 30 230 tys. zł (2020 r.); 31 842,3 tys. zł (2021 r.)

(akta kontroli str. 81-87, 402)

2.2. Gmina otrzymała na realizację zadań oświatowych:

- w 2017 r. kwotę 26 678,85 tys. zł, z czego: 24 232,97 tys. zł (90,83%) stanowiła subwencja oświatowa, 23,51 tys. zł (0,09%) rezerwa subwencji oświatowej, 1 636,83 tys. zł (6,14%) dotacje z budżetu państwa, 683,18 tys. zł (2,56%) pozostałe dotacje na zadania oświatowe, 102,36 tys. zł (0,38%) środki z innych źródeł;
- w 2018 r. kwotę 27 565,8 tys. zł, z czego: 24 935,2 tys. zł (90,46%) stanowiła subwencja oświatowa, 295,5 tys. zł (1,07%) rezerwa subwencji oświatowej, 1632,4 tys. zł (5,92%) dotacje z budżetu państwa, 673,8 tys. zł (2,44%) pozostałe dotacje na zadania oświatowe, 28,9 tys. zł (0,1%) środki z innych źródeł;
- w 2019 r. kwotę 29 916,1 tys. zł, z czego: 27 304 tys. zł (91,27%) stanowiła subwencja oświatowa, 69,93 tys. zł (0,23%) rezerwa subwencji oświatowej, 1 650,6 tys. zł (5,52%) dotacje z budżetu państwa, 815,7 tys. zł (2,73%) pozostałe dotacje na zadania oświatowe, 75,9 tys. zł (0,25%) środki z innych źródeł;
- w 2020 r. kwotę 33 210,6 tys. zł, z czego: 30 230 tys. zł (91,03%) stanowiła subwencja oświatowa, 293,33 tys. zł (0,88%) rezerwa subwencji oświatowej, 1668,6 tys. zł (5,02%) dotacje z budżetu państwa, 1018,6 tys. zł (3,07%) pozostałe dotacje na zadania oświatowe;
- w 2021 r. (do 30 września) kwotę 28 785,65 tys. zł, z czego: 26 943,5 tys. zł (93,6%) stanowiła subwencja oświatowa, 136,8 tys. zł (0,48%) rezerwa subwencji oświatowej, 1251,32 tys. zł (4,35%) dotacje z budżetu państwa, 444,3 tys. zł (1,54%) pozostałe dotacje na zadania oświatowe, 9,8 tys. zł (0,03%) środki z innych źródeł.

Udział dochodów na zadania oświatowe w dochodach ogółem Gminy wynosił w latach 2017-2021 odpowiednio: 20,8%; 21,5%; 19%; 19,2%; 20,3%. Udział dochodów z tytułu subwencji oświatowej (łącznie z rezerwą) na zadania oświatowe w dochodach ogółem Gminy wynosił: 18,9%; 19,6%; 17,4%; 17,7%; 19%.

(akta kontroli str. 378-385)

2.3. Gmina w 2018 r. dokonywała zwrotu subwencji oświatowej do budżetu państwa, w związku z otrzymaniem subwencji oświatowej w wysokości wyższej od należnej o 12,9 tys. zł. W lutym 2018 r. Gmina poinformowała Ministra Edukacji Narodowej, iż w metryczce subwencji oświatowej na 2018 r. naliczono dla Gminy kwotę subwencji na uczniów klas sportowych (waga P23). Szkoła wykazała w SIO, na dzień 30 września 2017 r., uczniów klasy sportowej (11), mimo iż nie spełniała wymogu minimalnej liczby uczniów w oddziale sportowym w pierwszym roku szkolenia (tj. 20 uczniów) niezbędnego do uzyskania statutu oddziału sportowego¹². Nieprawidłowość ta powstała w wyniku błędów popełnionych przez dyrektora niepublicznej szkoły podstawowej. Decyzją z 15 maja 2018 r. Minister Finansów

¹² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie oddziałów i szkół sportowych oraz oddziałów i szkół mistrzostwa sportowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 671).

zmniejszył część oświatową subwencji ogólnej dla Gminy na rok 2018 r. o 12,9 tys. zł. Zwrot subwencji nastąpił poprzez pomniejszenie kolejnych przekazywanych transz subwencji na rok 2018 r.

(akta kontroli str. 88-98)

2.4. W latach 2017-2021 (do 30 września) kwoty wydatków poniesionych przez Gminę na zadania oświatowe sukcesywnie rosły i wyniosły odpowiednio: 39 884,02 tys. zł; 46 384,09 tys. zł; 53 119,39 tys. zł; 60 556,46 tys. zł; 51 686,33 tys. zł.

Subwencja oświatowa wraz z rezerwą otrzymana za lata 2017-2021 w łącznej wysokości 134 464,82 tys. zł, pokrywała wydatki oświatowe Gminy odpowiednio na poziomie: 60,8%; 54,4%; 51,5%; 50,4%; 52,4%. Otrzymane dotacje z budżetu państwa w łącznej kwocie 7839,57 tys. zł pokrywały od 2% do 4% wydatków oświatowych. Inne otrzymane dotacje (łącznie 3635,52 tys. zł) pokrywały od 0,8% do 1,7% wydatków; środki otrzymane z innych źródeł (łącznie 216,91 tys. zł) pokryły średnio 0,09% wydatków. Gmina ze środków własnych wydała łącznie 105 473,47 tys. zł w latach 2017-2021, które pokryły wydatki oświatowe Gminy odpowiednio na poziomie: 33,1%; 40,6%; 43,7%; 45,2%; 44,3%.

(akta kontroli str. 388)

a) Gmina przeznaczyła na zadania oświatowe 100% otrzymanej subwencji.

(akta kontroli str. 388)

b) Gmina w latach 2017-2021 (do 30 września) otrzymała środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej kwocie 819 tys. zł. Gmina przeznaczyła je na zadania oświatowe, tj.: wynagrodzenia nauczycieli (w 2017 r., 2018 r., 2020 r.); dofinansowanie wyposażenia szkół podstawowych w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych (w 2018 r., 2019 r., 2020 r., 2021 r.); dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli (w 2019 r., 2020 r.); finansowanie zajęć wspomagających uczniów w opanowaniu i utrwalaniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych (2021 r.)

(akta kontroli str. 81, 99-103, 388, 402)

c) Gmina w latach 2017-2021 otrzymywała corocznie z budżetu państwa dotacje: na dofinansowanie zadań wychowania przedszkolnego średnio w kwocie 1300 tys. zł; dotację podręcznikową średnio w kwocie 275 tys. zł; dofinansowanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów średnio w kwocie 30 tys. zł. Inne dotacje celowe z budżetu państwa na pojedyncze zadania (programy „Aktywna tablica”, rozwój czytelnictwa, doposażenie w sprzęt, pomoce naukowe, doposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej, i inne) w latach 2017-2021 wynosiły łącznie 150 tys. zł.

(akta kontroli str. 386)

Analizowana próba pięciu dotacji z budżetu państwa z lat 2017-2021 w łącznej kwocie 1 659,6 tys. zł¹³ wykazała, że Gmina wykorzystwała otrzymane środki na zadania oświatowe zgodnie z przeznaczeniem; wydatkowała dotacje w całości (100%), przy czym dotację podręcznikową wykorzystwała w 98,7% w 2020 r. Niewykorzystane środki w kwocie 2,8 tys. zł (dotacja podręcznikowa) zostały zwrócone w terminie.

(akta kontroli str. 104-105, 107-222, 271-297)

¹³ Badaniem objęto: z 2017 r. dotację na modernizację sprzętu w gabinetach szkolnych profilaktyki zdrowotnej (20,8 tys. zł); 2018 r. – dotację na program Aktywna Tablica (14 tys. zł); 2019 r. – dotację na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego (1 327,2 tys. zł); 2020 r. – dotację podręcznikową (286,8 tys. zł); 2021 – dotację na pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym (10,7 tys. zł). Badaniem objęto dokumentację: sprawozdania roczne Gminy, sprawozdania jednostkowe złożone przez placówki realizujące zadanie, wydruki z ewidencji księgowej w zakresie wydatków z badanych dotacji wraz z fakturami VAT, przedłożone przez jednostkę obsługującą GZEAS.

d) Gmina otrzymała środki na realizację zadań przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną (*dział 854*) na podstawie zawartych porozumień między gminami Czernichów, Liszki oraz powiatem krakowskim w kwocie: 653,9 tys. zł (2017 r.); 673,8 tys. zł (2018 r.); 787,1 tys. zł (2019 r.); 843,8 tys. zł (2020 r.); 444,27 tys. zł (2021 r.). Analiza wydatków za 2020 r.¹⁴ wykazała, że środki na realizację zadań, w tym na zadanie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, otrzymane na podstawie porozumień Gmina wykorzystwała w 100%, zgodnie z przeznaczeniem. Środki zostały wydatkowane na wynagrodzenia z pochodnymi oraz zakup sprzętu i materiałów dydaktycznych, książek, materiałów biurowych, środków czystości. Otrzymane środki pokryły wydatki oświatowe na zadania realizowane na podstawie tych porozumień.

(akta kontroli str. 23-64, 378, 380)

e) Gmina otrzymywała środki z innych źródeł na zadania oświatowe, m.in. z fundacji¹⁵, spółki¹⁶, programu Erasmus+: w 2017 r. 102,4 tys. zł; w 2018 r. 28,9 tys. zł; w 2019 r. 75,9 tys. zł; w 2021 r. 9,7 tys. zł.

Analizowana próba trzech zadań¹⁷ w łącznej kwocie 66,1 tys. zł wykazała, że placówki oświatowe Gminy, realizujące poszczególne zadania, wykorzystwały środki (100%) zgodnie z zawartymi umowami. Z otrzymanych środków zakupiono tematyczne pomoce dydaktyczne, sprzęt (laptopy, monitory, głośniki, drukarka, słuchawki) do organizacji zajęć oraz rozliczono koszty delegacji w ramach projektowych wyjazdów zagranicznych.

(akta kontroli str. 106, 223-270, 378, 382-385)

f) Gmina przeznaczala inne niż pochodzące z subwencji oświatowej środki własne na realizację zadań oświatowych. W latach 2017-2021 (do 30 września) kwota tych wydatków wyniosła łącznie 105 473,47 tys. zł, co stanowiło 41,9% wydatków oświatowych ogółem (ujętych w rozdziale 75085, dziale 801 oraz 854). Zadania oświatowe sfinansowane ze środków własnych dotyczyły w szczególności wydatków niesubwencionowanych, tj.: na wychowanie przedszkolne, czy dowóz uczniów do szkół (rozdziały 80103, 80104, 80106, 80113). Gmina finansowała dodatkowe zadania takie jak nauka języka niemieckiego w klasie VI, nauka pływania dla uczniów klas I-III. Ponadto nauczanie języków obcych w Gminie odbywało się w podziale na grupy (co nie było wymagane) w klasach liczących 20 lub więcej uczniów i było pokrywane ze środków własnych.

W Gminie nie wystąpiła konieczność sfinansowania ze środków własnych wynagrodzeń dla nauczycieli w wysokościach określonych w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela. Wysokość średnich wynagrodzeń nauczycieli została osiągnięta na każdym stopniu awansu zawodowego nauczycieli.

Ze środków własnych sfinansowano, jak wyjaśniła Wójt Gminy, wszelkie konieczne zadania oświatowe, których wydatki nie pokryła otrzymywana subwencja czy inne źródła dochodowe.

(akta kontroli str. 298-299, 388, 399)

¹⁴ Badaniem objęto 100% dotacji otrzymanych przez Gminę w 2020 r., tj.: kwotę 735,3 tys. zł z powiatu krakowskiego; 66,7 tys. zł z gminy Liszki, 41,9 tys. zł z gminy Czernichów.

¹⁵ Wspólnie Fundacja LafargeHolcim z siedzibą w Małgoszczu, Polsko Amerykańska Fundacja Wolności.

¹⁶ Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków – Balice sp. z o.o. z siedzibą w Balicach.

¹⁷ Projekt „Zakodowani” z 2019 r., kwota dofinansowania 4 tys. zł z portu lotniczego Balice (1); projekt „What's Next? 2018-2020”, kwota dofinansowania 47,1 tys. zł w okresie 2019 r.-2021 r. w ramach grantu duńskiej Agencji Programu Erasmus+(2); projekt „Chodź z nami poznawać świat” w ramach konkursu grantowego „Wspólnie dla Regionu”, kwota dofinansowania 15 tys. zł z fundacji LafargeHolcim z siedzibą w Małgoszczu.

W latach 2017-2021 (do 30 września) wydatki ogółem na zadania oświatowe w Gminie (ponoszone w rozdziale 75085, działach 801 oraz 854) stanowiły w wydatkach ogółem Gminy odpowiednio: 33,7%; 33,2%; 33%; 34,3%; 39,5%.

Wydatki bieżące na zadania oświatowe wyniosły odpowiednio: 39 704,27 tys. zł (tj. 99,5% wydatków ogółem na zadania oświatowe); 44 118,58 tys. zł (95,1%); 49 378,44 tys. zł (93%); 55 774,63 tys. zł (92%); 44 691,89 tys. zł (86,5%). Pozostały udział w wydatkach oświatowych stanowiły rosnące nakłady inwestycyjne z kwoty 179,76 tys. zł w 2017 r. do 6 994,43 tys. zł w 2021 r. Wydatki inwestycyjne w oświacie w stosunku do wydatków inwestycyjnych Gminy w tych latach stanowiły odpowiednio: 0,9%; 7,9%; 13,5%; 17%; 49,9%.

W wydatkach bieżących na zadania oświatowe dominowały wydatki na wynagrodzenia z pochodnymi, które stanowiły średnio ok. 55,5% tych wydatków.

(akta kontroli str. 389)

2.5. Wydatki na wynagrodzenia nauczycieli i wychowawców¹⁸ w latach 2017-2021 (do 30 września) wynosiły odpowiednio: 19 458,71 tys. zł; 21 218,25 tys. zł; 24 056,39 tys. zł; 26 851,18 tys. zł; 22 052,41 tys. zł, i wzrosły w 2020 r. o 38% w porównaniu do 2017 r. Średnia liczba nauczycieli w roku kalendarzowym (w przeliczeniu na etaty) wyniosła odpowiednio: 271,17; 289,28; 296,67; 314,73; 329,28 (wzrost w 2020 r. o 16% w porównaniu do 2017 r.). Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat stażysty w 2017 r. wyniosły 43,7 tys. zł, a w 2020 r. wyniosły 55,5 tys. zł, co stanowiło wzrost o 21%. Wydatki na etat nauczyciela dyplomowanego wyniosły w 2017 r. 80,8 tys. zł, a w 2020 r. 95,5 tys. zł, co stanowiło wzrost o 15,4%.

(akta kontroli str. 391, 402)

2.6. Gmina zaplanowała wydatki na doskonalenie i szkolenie nauczycieli na poszczególne lata w wysokości określonej w art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 Karta Nauczyciela¹⁹, co stanowiło odpowiednio 1% w latach 2017-2018 i 0,8% w latach 2019-2020. Poniesione wydatki na ten cel²⁰ wyniosły w poszczególnych latach 2017-2021 (do 30 września): 176,2 tys. zł (87,9% planu po zmianach); 113,3 tys. zł (69,7%); 135,1 tys. zł (95,3%); 125,1 tys. zł (75,7%); 103,2 tys. zł (49%). Niższe wykonanie planu wynikało z faktu, iż nie wszyscy nauczyciele podjęli studia podyplomowe. W 2020 r. część szkoleń nie odbyła się z powodu pandemii COVID-19.

(akta kontroli str. 300-301)

2.7. Zatrudnienie (średnioroczna liczba etatów) pracowników administracji i obsługi wyniosło w latach 2017-2021 (do 30 września) odpowiednio:

- pracownicy administracji zatrudnieni w placówkach oświatowych: 12,43 etatu, 12,46 etatu, 13,36 etatu, 13,73 etatu, 13,87 etatu;
- pracownicy obsługi zatrudnieni w placówkach oświatowych: 60,64 etatu, 63,26 etatu, 64,15 etatu, 63,79 etatu, 64,2 etatu;
- pracownicy administracji zatrudnieni w jednostce obsługującej: 11,23 etatu, 11,16 etatu, 11,31 etatu, 12,25 etatu, 12 etatów.

Wydatki na wynagrodzenie wyniosły odpowiednio:

- pracownicy administracji zatrudnieni w placówkach oświatowych: 727,61 tys. zł, 818,14 tys. zł, 834,76 tys. zł, 867,74 tys. zł, 657,44 tys. zł;
- pracownicy obsługi zatrudnieni w placówkach oświatowych: 2 268,38 tys. zł, 2 442,41 tys. zł, 2 864,26 tys. zł, 3 104,72 tys. zł, 2 520,66 tys. zł;

¹⁸ Dane statystyczne dla wszystkich nauczycieli, tj. zatrudnionych w przedszkolach, szkołach, poradni psychologiczno-pedagogicznej.

¹⁹ Dz. U. z 2019 r. poz.2215, ze zm.

²⁰ Rozdział 80146 i 85446 – doszktałanie i doskonalenie nauczycieli.

- pracownicy administracji zatrudnieni w jednostce obsługującej: 915,32 tys. zł, 948,54 tys. zł, 900,69 tys. zł, 997,82 tys. zł, 730,77 tys. zł.

(akta kontroli str. 400-401)

2.8. Gmina wspierała edukację uczniów szczególnie uzdolnionych. Corocznie w budżetach szkół samorządowych przyznawała środki finansowe na stypendia za wyniki w nauce oraz osiągnięcia sportowe dla uczniów, na podstawie planów finansowych przedkładanych przez dyrektorów szkół. Każda szkoła miała swój odrębny *Regulamin przyznawania stypendium*. Kwoty wypłaconych stypendiów, przyznanych przez dyrektorów szkół, w latach 2017-2021 (do 30 września 2021 r.) wyniosły odpowiednio: 18,7 tys. zł; 30,9 tys. zł; 33,6 tys. zł; 35,6 tys. zł; 38 tys. zł. Wójt Gminy wyjaśniła, że Gmina sprawdzała wydatkowanie środków, tj. dyrektorzy szkół każdorazowo przedkładali protokoły przyznawania stypendium wraz z listą dzieci oraz otrzymaną przez nie kwotą stypendium. GZEAS na podstawie przekazanych dokumentów sprawdzał i wypłacał przyznaną kwotę stypendium w kasie lub przelewem zgodnie z dyspozycją rodzica stypendysty.

Gmina wspierała również uczniów szczególnie uzdolnionych w ramach „Lokalnego programu wyrównywania szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Zabierzów²¹”. Stypendia przyznawane były na podstawie regulaminu przyjętego przez Radę Gminy. Dyrektorzy szkół po zakończeniu roku szkolnego przekazywali w formie elektronicznej do GZEAS listę uczniów najzdolniejszych wraz z wyliczoną średnią ocen. Ponadto wnioski mogli składać do 31 lipca uczniowie zamieszkali w Gminie, a uczęszczających do szkół poza terenem Gminy. Oceny wniosków i zasadności przyznania stypendium dokonywała komisja stypendialna, powoływana przez Wójta Gminy w drodze zarządzenia. Stypendia przyznawał Wójt w drodze decyzji. Kwoty wypłacone z budżetu Gminy w latach 2017-2021 (do 30 września 2021 r.) wyniosły odpowiednio: 54,4 tys. zł; 57,2 tys. zł; 56,2 tys. zł; 56,4 tys. zł; 35 tys. zł.

(akta kontroli str. 302-304)

2.9. Wydatki na edukację przypadające na jednego (statystycznego) ucznia szkoły podstawowej w 2017 r. wyniosły 10,4 tys. zł, na ucznia gimnazjum 7,7 tys. zł; w 2018 r. odpowiednio: 11,7 tys. zł i 14,1 tys. zł; w 2019 r. odpowiednio: 13 tys. zł i 10,2 tys. zł; natomiast w 2020 r. (już bez klas gimnazjalnych) wydatki na jednego ucznia wyniosły 15 tys. zł; do 30 września 2021 r. 11,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 392-397)

2.10. Dane wykazane w rocznych zbiorczych sprawozdaniach budżetowych zbiorczych Gminy Rb-27S i Rb-28S za lata 2017, 2018²², 2019, 2020 oraz na 30 września 2021 r. w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe były zgodne z ewidencją księgową.

(akta kontroli str. 305-326, 402)

²¹ Uchwała Rady Gminy Zabierzów Nr XLVIII/477/10 z dnia 28 maja 2010 r. w sprawie przyjęcia „Lokalnego programu wyrównywania szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Zabierzów” (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2020 r. poz. 3922).

²² Badanie zgodności z ewidencją księgową za 2017 r. i 2018 r. było możliwe na podstawie sprawozdań Rb Urzędu i sumarycznej zgodności sprawozdań jednostkowych (szkół i GZEAS). Od 2019 r. system księgowy (w organie) obejmował pełną sprawozdawczość (zbiorczo).

2.11. Gmina nie zaciągała zobowiązań finansowych w formie kredytów, pożyczek, emitowanych obligacji na pokrycie wydatków na oświatę. Gmina zaciągała zobowiązania w formie kredytów oraz emisji obligacji na pokrycie deficytu budżetowego oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Skarbnik Gminy wyjaśnił, że co prawda wydatki na oświatę wobec niewystarczającej subwencji ogólnej na zadania oświatowe mogły być źródłem wystąpienia deficytu budżetowego finansowanego ww. instrumentami, jednakże nie można przypisać ich bezpośrednio do konkretnych wydatków, takich jak: oświata, utrzymanie infrastruktury komunalnej itd.

(akta kontroli str. 327)

2.12. W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywały uchwały Rady Gminy w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji udzielanych publicznym i niepublicznym przedszkolom, innym formom wychowania przedszkolnego, szkołom, w tym szkołom podstawowym, w których zorganizowano oddział przedszkolny, i placówkom prowadzonym na terenie Gminy, trybu kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania tych dotacji oraz terminu i sposobu rozliczenia ich wykorzystania²³. Gmina udzielała dotacji wszystkim niesamorządowym szkołom i przedszkolom, dla których była organem rejestrującym. Wyjątek stanowiło jedno przedszkole niepubliczne, któremu Wójt Gminy w 2018 r. odmówił udzielenia dotacji z uwagi na złożenie wniosku po terminie, oraz drugie przedszkole niepubliczne, zarejestrowane od 1 czerwca 2021 r., które nie wnioskowało o dotację na 2021 r.

Kwota udzielonych dotacji wyniosła: 9505,05 tys. zł (2017 r.); 10 869,39 tys. zł (2018 r.); 12 577,76 tys. zł (2019 r.), 14 780,95 tys. zł (2020 r.); 12 015,02 tys. zł (do 30 września 2021 r.).

(akta kontroli str. 65-66, 398)

2.13. Potrzeba przeprowadzenia głównych zadań inwestycyjnych w oświacie wynikały, jak wyjaśniła Wójt Gminy, z wprowadzonej reformy systemu oświaty. Małe szkoły, które miały strukturę sześcioklasową, wymagały rozbudowy, czy też adaptacji budynków. W dwóch małych szkołach (tj. Kobylanach oraz Nielepicach) istnieje konieczność budowy pełnowymiarowych sal gimnastycznych. Gmina prowadziła następujące inwestycje oświatowe: rozbudowała dwie szkoły w Brzoskwini (2018-2019) i w Zelkowie (2018-2021); kontynuowała dwie rozbudowy w szkołach w Zabierzowie od listopada 2019 r. i w Nielepicach od marca 2021 r.; sporządziła dwa projekty rozbudowy szkół (Kobylany, Brzezie); przeprowadziła w 2018 r. dwie adaptacje pomieszczeń na przedszkola (Kobylany, Nielepice).

Wydatki inwestycyjne w Gminie na zadania oświatowe wyniosły: 179,76 tys. zł (w 2017 r.); 2265,5 tys. zł (2018 r.); 3740,95 tys. zł (2019 r.); 4781,83 tys. zł (2020 r.); 6994,43 tys. zł (2021 r.). Wydatki inwestycyjne w większości zadań były pokrywane ze środków własnych, jedynie na rozbudowę szkoły w Zelkowie Gmina otrzymała dofinansowanie z rządowego funduszu inwestycji lokalnych w kwocie 326,1 tys. zł, co stanowiło 5,8% poniesionych wydatków, oraz na rozbudowę szkoły w Zabierzowie w kwocie 1208,1 tys. zł, co stanowiło 15,7% wydatków.

W wyniku przeprowadzonych inwestycji pozyskano m.in. dodatkowe sale lekcyjne, administracyjne i gospodarcze, wyremontowano sanitariaty, zaplecza kuchenne.

(akta kontroli str. 328-340)

²³ Uchwała NR XXIV/264/16 z 22 grudnia 2016 r., Nr XL/401/18 z dnia 26 stycznia 2018 r.

2.14. Gmina w 2017 r. w związku z reformą systemu oświaty na zakupy związane z dostosowaniem nowej sieci szkół, tj. na zakup mebli, pomocy dydaktycznych, różne zakupy związane z dostosowaniem sieci szkół, na dodatkowe etaty, wydatkowała 175,3 tys. zł. Z dniem 1 września 2017 r. cztery szkoły podstawowe (w Bolechowicach, Brzeziu, Kobylanach i Nielepicach) oraz zespoły szkół (w Balicach, Rudawie, Rzęsce, Zabierzowie) przekształciły się w ośmioletnie szkoły podstawowe. Gimnazja w Rudawie, Rzęsce i Zabierzowie włączone zostały od 1 września 2017 r. jako klasy gimnazjalne odpowiednio do szkół w Rudawie, Rzęsce i Zabierzowie. Koszty odpraw dla zwalnianych nauczycieli gimnazjów wyniosły 42,2 tys. zł w 2019 r., 33,6 tys. zł w 2020 r.

(akta kontroli str. 341-344)

2.15. W Gminie funkcjonowało jedno samoistne Gimnazjum im. Jana Matejki w Zabierzowie. Mienie znajdujące się w zarządzie Gimnazjum zostało włączone z dniem 1 września 2017 r. do Szkoły Podstawowej w Zabierzowie. Gimnazjum w Rudawie oraz w Rzęsce funkcjonowało w Zespole Szkół. W wyniku reformy szkoły te zostały przekształcone na ośmioletnie szkoły podstawowe. Mienie po zlikwidowanych gimnazjach zostało włączone do tych szkół podstawowych. Wszystkie budynki, w których funkcjonowały gimnazja, zostały zagospodarowane.

(akta kontroli str. 345-354, 402)

2.16. Gmina w 2020 r. poniosła nieprzewidziane wydatki z budżetu w związku z pandemią COVID-19 na zakup środków czystości, maseczek, ozonatorów dla szkół i placówek w kwocie 126 tys. zł. (120 tys. zł ze środków budżetowych będących w planie finansowym szkół oraz 6 tys. zł ze środków wydzielonego rachunku dochodów szkół). W 2020 r. Gmina przystąpiła do projektu: „Zdalna Szkoła” (umowa z 23 kwietnia 2020 r.), w ramach którego zakupiono sprzęt komputerowy dla uczniów oraz nauczycieli za 131,5 tys. zł. Źródłem finansowana była dotacja ze środków UE - Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020²⁴ w kwocie 99,9 tys. zł oraz środki własne z budżetu Gminy w kwocie 31,6 tys. zł. W ramach projektu „Zdalna Szkoła+” w 2020 r. zakupiono sprzęt komputerowy dla uczniów oraz nauczycieli za kwotę 74,8 tys. zł. Źródłem finansowana (100%) była również dotacja ze środków UE - Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020, działanie 1.1.

Gmina w ramach poprawy dostępności do nauki zdalnej w szkołach wypłaciła w 2020 r. dodatki dla nauczycieli w formie jednorazowego dofinansowania do zakupu usług dostępu do Internetu, sprzętu do prowadzenia zdalnych zajęć w łącznej kwocie 192 tys. zł. (szkoły samorządowe – 143 tys. zł., szkoły niepubliczne/publiczne 49 tys. zł). Źródłem finansowania była zwiększona specjalnie na ten cel część oświatowa subwencji ogólnej o 192 tys. zł. W szkołach samorządowych na sprzęt dla nauczycieli wydano 114,4 tys. zł oraz na dodatkowy sprzęt do nauki zdalnej dla szkoły 28,6 tys. zł.

W 2021 r. (do 30 września) na zakup środków ochrony (maseczki, ozonator, płyny do dezynfekcji) Gmina wydatkowała z budżetu kwotę 8 tys. zł.

(akta kontroli str. 355-357, 402)

²⁴ Działanie 1.1. "Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach".

2.17. W Gminie odnotowano zmniejszenie niektórych kategorii wydatków na zadania oświatowe w związku z pandemią COVID-19, głównie związane z:

- dowozem uczniów do szkół - zmniejszenie wydatków ok. 381 tys. zł za okres 2020 r. i w I pół. 2021 r.;
- wypłatą wynagrodzeń dla nauczycieli za godziny ponadwymiarowe, w tym głównie godziny zastępstw doraźnych – oszczędności to ok. 105 tys. zł miesięcznie, gdy wszyscy uczniowie uczyli się zdalnie;
- doksztalcaniem nauczycieli – 40,2 tys. zł za 2020 r.;
- dowozem na pływalnię uczniów ze szkół – miesięcznie ok. 8,7 tys. zł;
- korzystaniem z mediów – miesięcznie ok. 12,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 358)

2.18. W Gminie, jak wyjaśniła Wójt Gminy, realizowane były wszystkie konieczne zadania oświatowe. Nie zachodziła sytuacja, że Gmina nie realizowała zadań oświatowych z uwagi na brak środków finansowych.

(akta kontroli str. 359)

2.19. Obsługę finansowo-księgową gminnych jednostek oświatowych prowadził GZEAS jako jednostka obsługująca, powołana do prowadzenia wspólnej obsługi administracyjno-organizacyjnej i finansowo-księgowej gminnych placówek oświatowych. Prawdliwość prowadzenia dokumentacji i ewidencji księgowej przez GZEAS podlegała kontroli audytora wewnętrznego Urzędu zgodnie z przyjętymi planami audytu. W latach 2017-2021 przeprowadzono dwa audyty wewnętrzne: w 2017 r. - „Ocena prawidłowości sporządzania sprawozdań finansowych i budżetowych w jednostkach oświatowych”, w 2019 r. - „Ocena funkcjonowania gospodarki finansowej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Zabierzowie”.

Sprawozdania jednostkowe Rb gminnych jednostek oświatowych sporządzane były przez GZEAS i przekazywane do Urzędu celem sporządzenia sprawozdań zbiorczych. Na tym etapie sprawdzana była zgodność planu w zakresie dochodów i wydatków w sprawozdaniach z planem wynikającym z uchwał rady gminy oraz zarządzeń Wójta i kierowników jednostek budżetowych.

(akta kontroli str. 360-362, 402)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W uchwałach budżetowych na poszczególne lata rzetelnie planowano dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, w wysokości wynikającej z informacji otrzymanych od ministra właściwego do spraw finansów publicznych. W budżecie Gminy zapewniono środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli w wymaganej wysokości. W sprawozdaniach budżetowych prawidłowo wykazywano dane wynikające z ewidencji księgowej. Gmina wykorzystwała skontrolowane dotacje otrzymane z budżetu państwa zgodnie z przeznaczeniem, zwracając terminowo niewykorzystane środki. W celu poprawy warunków realizacji zadań oświatowych korzystała ze środków pochodzących z funduszy europejskich i innych zewnętrznych środków.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi
Wnioski W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wobec niesformułowania uwag i wniosków, Najwyższa Izba Kontroli nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie.

Kraków, grudnia 2021 r.

Kontroler
Monika Różańska

Główny specjalista kontroli państwowej

